

Norges vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091 Majorstua
0301 Oslo

Saksb.: Magne Haukås (reindrift)
Ole Christian Skogstad (miljø)
e-post: fmnoosk@fylkesmannen.no

Tlf:

Vår ref: 2005/134

Deres ref: 201706361

Vår dato: 26.06.2018

Deres dato: 12.04.2018

Arkivkode: 561

Uttalelse til søknad om konsesjon for regulering av Søbergsvatnet - Bindal

Fylkesmannen viser til høring av søknad fra Småkraft AS om regulering av Søbergsvatnet.

KORT OM SØKNADEN

Småkraft AS søker om å regulere Søbergsvatnet med en meter ved senkning av vannstanden med 0,5 m (LRV = kote 301,5) og heving av vannstanden med 0,5 m til (HRV = kote 302,5). Reguleringen vil medføre en økt produksjon i Søbergsvatnet kraftverk på 3.2 GWh/år. Det fysiske inngrepet består av å bygge en dam, som vil være 2 m høy og 20 m bred. Dammen vil bli bygget med hjelp av helikopter, og det vil ikke bli bygget veier til Søbergsvatnet.

Det er planlagt slipp av vann fra Søbergsvatnet med minst tilsvarende konsesjonsvilkårene for Søbergsvatnet kraftverk på 400 l/s sommer og 60 l/s vinter.

FYLKESMANNENS VURDERING

Naturverdier og landskap

I forbindelse med konsesjonsbehandling for eksisterende Søbergsvatnet kraftverk ble et alternativ som blant annet innebar to meter regulering av Søbergsvatnet og overføring av Småtjønnan forlatt av miljømessige årsaker. Det ble i sin tid gjennomført prøvefiske med multigarn i Søbergsvatnet. Vannet hadde ørret av fin størrelse og god kondisjon, men med noe høy parasittinfeksjonsrate.

Søbergsvatnet er en del av landskapsrommet [Tuvfjellet](#). Landskapstypen omfatter småkupert lågfjellandskap i skoggrensa. Den har lite eller ingen tekniske inngrep, og fremstår med et gjennomgående sterkt naturpreg. Sammen med tilgrensende landskapsrom, utgjør området et større sammenhengende naturområde uten menneskelige inngrep (134 km²). Opplevelsen av landskapet og området vil bli forringet som følge av oppdemming og regulering.

Sammenhengende naturområder er store områder med et relativt urørt preg. Eksempler er større utmarksområder med fjell, skog, hei eller blokkmark. Denne type områder er viktige leveområder for en del dyrearter, og de er viktige for mangfoldet av natur- og friluftsområder i Norge. Slike områder er også viktige for reindrifta.

Reindrift

Reindriffta er under et stort press fra mange ulike utbyggingsinteresser og aktiviteter i deres beiteland. Kraftutbygginger, fritidsboliger, nydyrking og veibygging er noen av tiltakene i utmark som både beslaglegger beiter, og som gjør at rein trekker seg unna disse områdene. I tillegg har reindriffta mange andre utfordringer: store tap av rein til rovdyr, påkjørsler av rein på vei og jernbane, økt motorferdsel i utmark mm. Utover mindre beitero, er en av konsekvensene av fragmenterte beiter og økende forstyrrelser i utmark at det blir vanskeligere å holde rein borte fra områder de ikke skal være på.

Sammenhengende inngrepsfrie områder er svært viktige for reinens beitero, og dermed for å redusere bruk av energi som følge av forstyrrelser. Dette er særlig viktig på vinteren når reinen tærer på oppsparte proteinreserver. Sammenhengende inngrepsfrie områder med vinterbeiter er en ressurs som det blir stadig mindre av. Det er svært uheldig å åpne opp slike områder for utbygging.

Tiltaksområdet brukes av reindriffta primært til vinterbeiter. Dette er en minimumsfaktor for reinbeitedistriktet. Det fremgår ikke av søknaden hvor mye areal som vil bli neddemt, men heving av vannstanden i Søbergsvatnet vil medføre noe tapt beiteareal. Tiltaket vil også medføre fare for endrede isforhold på Søbergsvatnet og nedstrøms demninga. Dette kan få konsekvenser for reinens bevegelse i disse områdene. Det er flytt- og trekkleier i området, og reinen flyttes og trekker naturlig både over isen på Søbergsvatnet, og over land mellom Søbergsvatnet og Litle Søbergsvatnet.

Tiltaket vil hovedsakelig medføre økt aktivitet og forstyrrelser i området i anleggsperioden. Erfaring tilsier at det også vil bli noe økt aktivitet i driftsperioden. Det fremgår ikke av søknaden hvilket behov det vil være for vedlikehold og tilsyn med tappeanordning ved Søbergsvatnet, og hvordan dette skal gjennomføres (til fots, helikopter, ATV/skuter).

Fylkesmannens konklusjon

Det omsøkte tiltaket er betydelig mindre omfattende enn det forkastede alternativet i 2006. Samtidig er det viktige natur- og reindrifftsinteresser i området, og Fylkesmannen mener at en relativt beskjeden økning i kraftproduksjon ikke kan forsvare de nødvendige inngrepene i fjellområdet. Vi mener at fordelene ved tiltaket ikke overstiger skader og ulemper for allmenne og private interesser tilknyttet dette vassdraget og dets nedbørsfelt.

Med hilsen

Magne Totland (e.f.)
fung. landbruks- og reindriftdirektør

Magne Haukås
seniorrådgiver

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift.

Kopi til:
Miljødirektoratet
Forum for Natur og Friluftsliv i Nordland
Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt
Bindal kommune
Nordland fylkeskommune